

ЛІЗИНГ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ У БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

М. Власенко, Донецький національний університет

Розвиток лізингу у нашій країні стикається з проблемою пошуку значних за обсягом та стабільних джерел коштів для здійснення лізингових операцій. Сьогодні найбільш реальними господарюючими суб'єктами, які мають тимчасово вільні кошти або доступ до них, є банківські установи. Це обумовлює доцільність їх включення до здійснення лізингових операцій. Відмінністю лізингової схеми фінансування від прямого кредитування є наявність фінансового посередника між банком та лізингоотримувачем.

Види участі комерційного банку у лізинговому бізнесі:

- *опосередкована* (створення власної дочірньої лізингової компанії, створення разом з іншими банками, кредитними установами, іншими суб'єктами господарювання спільних лізингових компаній, а також кредитне обслуговування лізингових компаній (включаючи факторингове);
- *безпосередня* (банк виступає в ролі лізингодавця відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність”, у якому вказано, що банки можуть здійснювати таку банківську операцію, як “придбання за власні кошти засобів виробництва для передачі їх в оренду (лізинг)”).

Привабливість для комерційних банків лізингових операцій пояснюється тим, що крім прибутку, ці операції дадуть можливість комерційним банкам розширити коло своїх операцій, підвищити якість обслуговування клієнтів і тим самим збільшити їх кількість, закріпити традиційні зв'язки та налагодити нові взаємовигідні партнерські відносини з клієнтами.

Створення лізингових компаній при комерційних банках, які є їхніми основними засновниками, а також становлять найпотужнішу групу лізингових компаній, які активно функціонують на ринку лізингу в Україні – це основна тенденція розвитку лізингу в Україні. Такі компанії надають лізингові послуги широкому колу клієнтів, зокрема, власним постійним клієнтам, яких рекомендують до обслуговування безпосередньо лізинговою компанією. Тому лізингові компанії в структурах великих комерційних банків мають також високий потенціал, значне коло клієнтів і посідають високу позицію на лізинговому ринку. В Україні це лізингова компанія “Аваль-лізинг”, лізингова компанія “Укрексімлізинг”, лізингове відділення банку “Надра”.

В цілому, обсяг лізингових операцій в Україні залишається вкрай низьким. Це пояснюється рядом причин, головна з яких пов'язана з відсутністю сприятливого нормативно-правового забезпечення для лізингової діяльності, а також рядом стримуючих факторів для розвитку діяльності різних груп лізингодавців.

Основними економічними проблемами, з якими стикаються комерційні банки під час фінансування лізингових операцій, є наступні:

- для банків предметом ризику є довготривалість лізингової угоди, що ускладнює залучення українських банків до фінансування лізингу;
- завеликі строки амортизації за українськими нормативами;

- обмеженість кола фінансово стійких і платоспроможних лізингоотримувачів, здатних ефективно використовувати техніку і стабільно виплачувати лізингові платежі;
- відповідно до українського законодавства банки-резиденти мають право виконувати лізингові операції тільки за рахунок власних коштів.

В умовах загострення конкуренції на ринку банківських послуг проведення банками комерційних лізингових операцій може стати ефективним засобом розширення сфери банківського впливу. Виконуючи функцію лізингодавця, банки можуть зробити свій внесок у формування стратегії та тактики оновлення основних фондів, визначати напрями розвитку лізингу, контролювати ситуацію на лізинговому ринку.

Власенко, М. Лізинг: теорія та практика застосування у банківській практиці [Текст] / М. Власенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доп. VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-11 листопада 2005 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2005. - Вип. 8. - С. 53-54.